

51

DISPUTATIO

De

SCRUPULIS
CHRONOLOGICIS

PRIMA;

Quæ complectitur scrupulos primi termini
scilicet intervalli à creatione ad diluvium:

QUAM

עם אלהים:

Præfate

REVERENDO ET DOCTISSIMO
VIRO DN. JOHANNÉ-JACOBO HERMAN-
NO, Ecclesiæ Herbornensis parochi primario, vicinarumq; anti-
stite vigilantissimo, sanctarum Scripturarum & historiarum
in prælustri gymnasio ibidem Professore dignissimo, Præ-
ceptore suo paterno honore prosequendo, verita-
tis indagandæ gratiâ publicæ censuræ
submitit

JUSTUS ALSTEDIUS S. sanctæ Theol. Studiosus.

Studium Chronologicum (liceat mihi
Horati transferre versiculos)

*Æquè pauperibus prodest, locupletibus aqûe:
Æquè neglectum senibus pueriq; nocet.*

ANNO CHRISTIANÆ SALUTIS
qui est

VnDeCIMVS.

ILLUSTRIBUS AC GENEROSIS DOMINIS, DOMINO ERASMO ET DOMINO CASPARO, LIBERIS BARONIBUS à Starhemberg, Dominis in Wildberg, Rideg, & Lobenstein, fratribus germanis, dominis suis clementibus,

N E C N O N

PRÆSTANTISSIMO VIRO, DOMINO PAULO FABRITIO, ILLORUM EPHORO MERITISSIMO, dignissimo, domino suo honorando,

Salutem precatur Respondens.

B singulares & raras illas, quibus à Deo Opt. Max. donati estis dotes, illustres & Generosi Dn. Barones (causam dedicationis aliam non cupiens) hanc Chronologicam disputationem vobis demissit, cum me ipso offero. Corporis bona intueor? Ad decorem facti estis. Animorum? Cultissima illa, & uberrimæ in vobis ingenii segetes. Externa? Stirpe eminentissimum Generosorum par estis, opibus splendidissimi. Quid multis?

Estis Austriaci soli Barones

Illustres Domini domus vetusta

Gentis germina florida ac venusta,

Claro sanguine filii parentum

Trivros, generis decore summi,

Nostri gymnasii faces serena

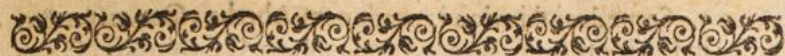
Prælustris: studiis dati & severis.

Lipf. in præfat. ad libros de cruce.

Facti his dotibus DD. GG. divinitus concessis! Et conferte eas, quæ poteritis, ad vestram & publicam salutem. Idq; grandiores facti, domi & foris, togâ & sago. Si quæ obviaverint, Generosi Domini, ut fortè. (Syrtes illas aulicas puto) sarisâ ingenii audacter obstitite, annihilate. Ut enim columna qua recta stat, impositio magis pondere firmatur: sic altus rectasq; mentes oportet, non cedere oneri, sed obniti. Vos per vos, illustres Domini, facietis. Tibi præstantissime Paule, Domine honorande, eam adscribo ob singularem benevolentiam quâ me prosequeris, hanc disputationem tanquam à vobis & bonæ fidei πικρῆς reponens. Adde pietatem, industriam & modestiam singularem quâ Deum colis, tuos generosos, & sic omnes, juvas, afficis. Quod superest, Generosi Domini, clientis vestri munus levidentè, suscipite, fovete, & mihi favete. Dominus gloriæ vos clara Austriæ sidera, cum totâ illustri familiâ & meritisissimo præceptore æternum sospitet. Amen. Dabam festinante calamo, è musæo in illustri Herbornæâ, Anno, Ipsâ Misera

Caret INVIDIA. Mensè

Julio,

DISPUTATIO

DE SCRUPULIS CHRONOLOGICIS PRIMA:

Quæ complectitur scrupulos primi termini seu intervalli à creatione usque ad diluvium.

QUOD vulgò dicitur τὰ καλά χελενά; quæ pulchra sunt, difficilia; id verè de Chronologia dici potest: cujus majorne utilitas an difficultas sit, non facile est definire.

2. Utilitas insignis est, quòd ex chronologiâ mundi initium, inde Dei æternitas demonstratur: Religionis nostræ veritas collata cum aliis, ex antiquitate evincitur: unde Apostoli etiam veritatis firmamenta ex temporis ratione sumserunt, Actor. 7. à v. 4. ad 51. Gal. 3. v. 16. 17. 18.

3. Difficultas ex discrepantiâ colligitur: quæ tanta est, ut vix ac ne vix quidem duos scriptores Chronologos planè consentientes invenire liceat: ut hîc locum habere possit, Quot capita, tot sensus.

4. Tantum autem abest, ut hæc difficultas abstertere debeat à studio Chronologico, ut potiùs debeat excitare studium.

5. Quemadmodum enim ea quæ sacris literis pluribus in locis inest difficultas, quia utilis est, non arcet fideles à studio sacrarum literarum, sed potiùs ad id impellit: ita difficultas Chronologica, non tam perturbare ingenia nostra, quàm excitare; non tam extinguere studium, quàm inflammare debet.

6. Ergo & nos σὺν θεῷ difficultates Chronologicas, aliquot disputationibus constituimus considerare, & tentare, num per Dei gratiam, lucem aliquam afferre possimus.

7. Id ut commodè fieri possit, comprehendimus Chronologiam Veteris Testamenti certis terminis seu intervallis.

8. Terminus Chronologicus est pars temporis singulari & illustri aliquare gestâ, notata.

9. Horum terminorum ad finem septimanarum Danielis, octo constituimus: quorum primus est à rerum exordio ad diluvium, Gen. 1. v. 1.

Et Gen. 7. Secundus à diluvio ad vocationem Ahrabæ, Gen. 12. ψ . 1. & c. Tertius inde ad exitum ex Ægypto. Exod. 12. ψ . 40. Gal. 3. ψ . 16. 17. Quartus ad facta à Salomone templi fundamenta, 1. Reg. 6. ψ . 1. Quintus ad templi excidium. Sextus ad liberationem populi Judaici per Cyrum captâ Babylone, 2. Chron. 36. v. 22. 23. Septimus ad initium septuaginta septimanarum Daniëlis. Dan. 9. ψ . 25. Postremus ad finem septimanarum. Nunc de scrupulis primi termini.

10. Primus terminus continet tempus à principio rerum ad diluvium, annorum 1656 juxta Hebræos.

11. Quicquid ante initium hujus termini fuit, Deus est.

12. Tres præcipui scrupuli hoc termino occurrunt. Primus emergit ex discrimine Hebræorum & septuaginta interpretum: alter ex cap. 5. Gen. ψ . 32. de anno natali Schemi: tertius de anno diluvii.

13. Ptolemæum Philadelphum Lagi filium, qui post Alexandrum Magnum secundus Rex Ægypti fuit anno mundi 3738, ab Eleazaro summo sacerdote Judæorum septuaginta duos interpretes obtinuisse, qui Biblia sacra in Græcam linguam transferrent, creditur propter testimonium tum Aristi Ptolemæi in hac causâ legati, tum aliorum Judæorum. Vide Joseph. Antiquit. l. 12. c. 2.

14. Non tantum pentateuchum, sed & reliquos libros veteris Testamenti transtulisse, probabile est.

15. An singuli separatim cellulis 72: an bini ac bini cellulis 36: an verò omnes simul conferentes istam interpretationem fecerint, quaritur, & adhuc sub judice lis est, inquit Bellarminus l. 2. c. 6. de verbo Dei. Nos verò cum Hieronymo præfatione in pentateuchum fabulam de 72 cellulis quibus singuli, vel 36. quibus bini ac bini inclusi fuerint, repudiamus.

16. Septuaginta interpretes hunc habent à creatione ad diluvium calculum,

Adam	} genuit anno ætatibus	{	330	Seth
Seth			205	Enos
Enos			190	Cainan
Cainan			170	Malaleel
Malaleel			165	Jared
Jared			162	Hanoch
Hanoch			165	Mathusalah.
Mathusalah			187	Lamech
Lamech			188	Noach.

Noah ingressus arcam anno ætatis — 600

Summa annorum 2362

17. Observandum, exemplaria non consentire. Primum enim quam Adamo tribuunt 230: cum hodierna habeant 330. Ἔζησε δὲ Ἀδάμ ἀκόντα καὶ τριακόσια ἔτη, &c. Deinde in Mathusalemi aetate cum genuerit Lamechum, vetera exemplaria habent 167: nostra verò, quemadmodum etiam vetera quaedam, teste Augusti. l. 15. de civitate Dei c. 13. habent 187. Καὶ ἔζησε Μαθευσάλα ἔτη ἑπτά καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν, &c. Hinc oritur differentia tum inter veteres, Eusebium, Dionysium, Augustinum & nostros, tum veterum inter seipfos. Josephus autem numerans annos 2656, ab omnibus discedit.

18. Hebræorum calculus sic habet:

Adam	} genuit anno ætatis	} 130 Sethum 105 Enos 90 Cainan 70 Malaleel 65 Jared 162 Hanoch 65 Mathusalah 187 Lamech 182 Noach.
Seth		
Enos		
Cainan		
Malaleel		
Jared		
Hanoch		
Mathusalah		
Lamech		

Noah arcam ingressus

anno ætatis ————— 600

Summa annorum 1656

19. Differentia igitur est annorum 706. secundum nostra exemplaria: secundum Eusebii qui habet annos 2242. differentia est annorum 586.

20. Hic scrupulus omnium qui occurrunt videtur difficillimus: & subtilitas theologica, si ulla est. Neque enim tam facile eximitur, quam quidam existimant. Augustinum certè vehementer stimulavit: ut patet l. 15. c. 13. de civit. Dei.

21. Hebraicam veritatem sequendam dicis? Rectè: Tecum sentio: quod idem Augustinus suadet loco allegato. Verùm nodus neci potiùs & constringi videtur, quam ut solvatur: cum Apostoli & Evangelistæ, septuaginta versione utentes, eam comprobasse videantur.

22. Si dixeris idèò usos, quia tum in manibus plurimorum erat, non videris elabi hanc responsione: quia non est verisimile, eam versionem ad veritatis patrocinium voluisse adhibere, quæ vitiosa esset, cum facile rejici potuisset.

23. Si negaveris, Evangelistas & Apostolos LXX. interpretum versionem allegasse, ex plurimis locis convinci poteris. E. G. Luc. 3. v. 36. nominatur ex LXX. interpretibus Καὶ πατήρ Salah filius Arphaxath, qui in textu Hebraico non extat. Gen. 10. Testimonium Petri Actor. 2. v. 25. & seqq. annon ex LXX. interpretibus sumtum est? Ad Rom. 10. v. 18. citatur versus 5. Pl. 19. non ex Hebræo, sed Græco textu LXX. interpretum. Plura exempla brevitatis causa omittimus.

24. Quid igitur statuendum? Primum LXX. interpretum versionem nos habere, sed perquam vitiatam.

25. Deinde eorum quæ ab Evangelistis & Apostolis citata sunt, sanctam esse auctoritatem.

26. In reliquis Hebraicam veritatem sequendam.

27. Maxime in Chronologicis adhaerendum veritati Hebraica: tum quia incertum sit, an calculus LXX. interpretum ad nos venerit: tum quia si incorruptum habemus, illi causas habere potuerint, cur à Mosis calculo discedendum putarint.

28. Has causas tamen si malo cum Augustino l. de civit. Dei, 15. c. 11. fateri me ignorare, quàm temere aliquid affirmare: tamen non displicet conjectura, quam refert Joann. Temporarius Chronologus præstantiss. videri nimirum posse, conciliandæ sacris literis apud Ægyptios, auctoritatis causâ plures annos, quàm in Mose extarent, numerasse: ut scilicet Ægypti, si viderent annorum numerum cum antiquitatis suæ opinione consentire, sacras literas eò pluris facerent.

Ægyptii, teste Herodoto l. 2. valde gloriati sunt de gentis suæ antiquitate: numerarunt à primo rege ad Sethonem: qui cum Senacheribo bellum gessit, annos 11346. Diodorus autem narrat, se accuratè didicisse, Ægyptios numerare 4700. annos regni sui ad Amasin, qui, quo tempore Cambyses filius Cyri in Ægyptum cum exercitu venit, fati concessit, circa annum mundi 3498. Ad hunc à Diodoro expressum regni Ægyptii annorum numerum fortè respexerunt LXX. Interpretes: ne si pauciores annos à mundi conditu numerassent, quàm illi regno suo tribuerent: sacras literas veritatis suspectas haberent ac proinde rejicerent.

29. Septuaginta etiam versio, quam Eusebius & nonnullis in locis August. libr. 15. de civit. Dei, cap. 11. sequitur, ideo consistere non potest: quia ex eâ sequitur, Mathusalem post diluvium 14 annos in vivis fuisse. Ubi autem extitit? In arcâ minimè? quia reclamatur scriptura, Gen. 7. v. 7. 1. Petr. 3. v. 20. Ea verò quam nos habemus versio, quam etiam citat August. l. 15.

gust. l. 15. c. 13. de civit. Dei, evitavit hoc incommodum cum Hebraeis tribuendo Mathufalemo annos 187. antequam gigneret Lamechum: & sic præcedit mors Mathufalem diluvium sex annis.

30. Atque hæc de primo hujus termini scrupulo: sequitur alter qui sumitur ex Genes. 5. c. v. 32. ubi dicitur Noah natus annos 500 genuisse Schemum, Chamum, Japhetum: unde videtur effici, Schemum primogenitum, & anno 500 patris natum.

31. Huic autem sententiæ adverstatur versus 10. cap. 11. Genes. ubi dicit Moses, Schemum genuisse filium, anno ætatis centesimo: idque biennio post diluvium.

32. Si biennio post diluvium Schemus annum egit centesimum: sequitur, non quingentesimo, sed quingentesimo secundo ætatis Noë anno genitum. Quia ipso diluvii anno Noah sexcentenarius fuit.

33. Ut scrupulus hic eximatur, ex doctiss. Francisco Junio observandus triplex capitum in sacrâ scripturâ numerandi ordo: Naturalis, personalis, historicus.

34. Naturalis est, cum liberi eo ordine, quo nati sunt, numerantur, ut 1. Chron. 3. 5. 1. 2. 3.

35. Personalis est, quando ii, qui dignitate superant, primo loco ponuntur.

36. Historicus est, cum ejus nomen postremo loco ponitur (sive naturâ, sive dignitate primus sit) à quo historia proximè inceptura est: ut Gen. 28. 5. ubi Esau fratri Jacobo postponitur: quia ejus historia statim sequitur. Sic Matth. 1. 5. 1. Abraham Davidi postponitur, quia descriptio Genealogiæ Abrahami sequitur.

37. Hic tamen observandum est: primùm, Jacobum Esavo propter dignitatem præferri: Deinde Davidem Abrahamo præponi: quia Christus filius Davidis crebriùs quàm Abrahami dicebatur: ut patet Luc. 1. 32. Matth. 22. 43.

38. Concludimus igitur, Gen. 5. 5. 32. Schemum non propter naturæ ordinem, sed propter dignitatem primo loco poni; nec anno quingentesimo, sed quingentesimo secundo ætatis Noæ, natum esse, Gen. 11. 5. 10.

39. Id quod ex aliis etiam locis apparet, ex quibus hic ordo filiorum Noæ demonstratur. Japhet dicitur maximus, Gen. 10. 5. 21. natus anno Noæ, 500: Schem medius natus anno Noæ, ut jam diximus 502 biennio post diluvium, Gen. 11. & 10. Cham minimus Gen. 9. 5. 24.

40. Sequitur tertius & postremus hujus termini scrupulus de anno diluvii. Narrat Moses Gen. 7. v. 6. Noachum ingressum arcam, cum esset sexcentos annos natus; quæritur igitur, initione anni sexcentefimi, an eo completo & ineunte sexcentefimo primo diluvium coeperit, & anno ætatis Noæ sexcentefimo secundo ineunte defierit?

41. Posterius quidam statuunt, & diluvii annum faciunt annum mundi 1657. Nos prius affirmamus.

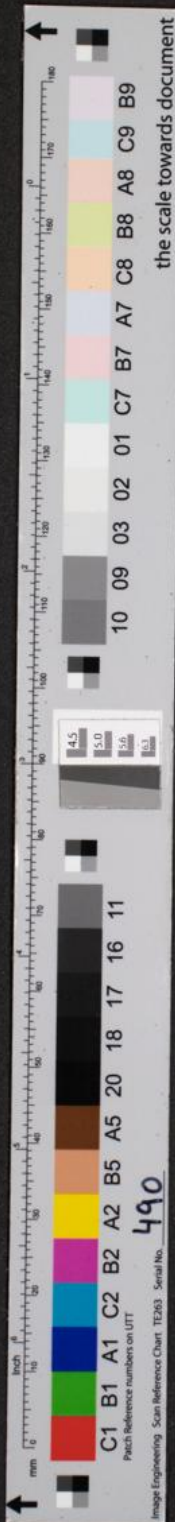
42. Etenim si ineunte sexcentefimo primo ætatis Noæ anno diluvium incepit, ineunte verò sexcentefimo secundo defuit, Noah post diluvium non annos 350, sed uno minus ad complendos annos 950 vixisset. At illud affirmat scriptura sacra Genes. 9. v. 28. 29. Ergo hoc consistere non potest.

43. Hæc de tribus hujus termini scrupulis breviter, & ut spero, planè ac perspicuè dicta sunt. Caterùm certa ista judico, non tamen ad ignis periculum defendere velim, paratus meliora & certiora adferenti manus dare, *γρησάσκων διδασκόμενοι, καὶ διδασκων γρησάσκόμενοι.*

Ne sVtor sVpra CreplDaM.

gust. l. 15. c. 13. d
buendo Math
præcedit mors
30. Atque
mitur ex Gene
mum, Chamu
tum, & anno 5
31. Huic au
Moses, Schem
post diluuium
32. Si bien
quitur, non qu
no genitum. C
33. Ut scri
dus triplex cap
nalis, historicu
34. Natur
I. Chron. 3. ̄. 1
35. Person
nuntur.
36. Histor
tura, sive dig
Gen. 28. ̄. 5. ̄
tim sequitur. S
ptio Genealog
37. Hic ta
dignitatem præ
stus filius Dav
Matth. 22. 43.
38. Conclu
ordinem, sed p
fimo, sed quin
39. Id quo
Noæ demonst
Noæ, 500: Scl
nio post diluvi

4

um Hebræis tri
amechum: & sic
tur alter qui su
genuisse Sche
um primogeni
Genes. ubi dicit
idque biennio
entesimum: se
atatis Noë an
fuit.
unio observan
Naturalis, perfo
numerantur, ut
primo loco po
onitur (sive na
nceptura est: ut
ejus historia sta
tur, quia descri
Esavo propter
oni: quia Chri
patet Luc. 1. 32.
propter naturæ
no quingente
e, Gen. 11. ̄. 10.
cordero filiorum
21. natus anno
imus 502 bien
̄. 24.